ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Zdeňka Kühna a soudců Michala Bobka a Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **B. L.**, zast. Mgr. Vratislavem Polkou, advokátem se sídlem Vinohradská 1233/22, Praha 2, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 1. 2022, č. j. MV-195496-5/SO-2021, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 16. 5. 2023, č. j. 141 A 3/2022-40,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobce, státní příslušník Alžírska, podal dne 4. 4. 2019 žádost o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území ČR podle § 87b zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých dalších zákonů, ve znění do 1. 8. 2021 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, (dále „prvostupňový orgán“) žádost rozhodnutím ze dne 6. 10. 2021, č. j. OAM-6775-25/PP-2019, zamítlo podle § 87e odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Prvostupňový orgán dospěl k závěru, že se žalobce dopustil obcházení zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, když účelově uzavřel manželství. Současně žalobci podle § 87e odst. 4 zákona o pobytu cizinců stanovil lhůtu k vycestování z území v délce 35 dnů od právní moci rozhodnutí. Odvolání žalobce proti rozhodnutí prvostupňového orgánu žalovaná zamítla.

[2] V žalobě proti rozhodnutí žalované žalobce namítal, že správní orgány neprokázaly účelovost uzavření manželství. Krajský soud žalobu zamítl. S odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu konstatoval, že v rámci zamítacího důvodu podle § 87e odst. 1

písm. d) zákona o pobytu cizinců musí správní orgán prokázat úmysl žadatele obejít uzavřením sňatku zákon o pobytu cizinců a úmysl nevést společný život. Přitom je třeba zákon o pobytu cizinců vykládat v souladu se Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (Úř. věst. L 158/77 ze dne 30. 4. 2004) a vhodné je též vycházet z tzv. indikativních kritérií obsažených v unijním *soft law*. V souladu s těmito kritérii správní orgány dospěly ke správnému závěru o účelovosti uzavření manželství. Mezi výpověďmi žalobce a jeho manželky existovaly významné rozpory. Závěr o účelovosti podporovaly též další důkazní prostředky, mimo jiné smlouva o nájmu bytu, v němž měla žít manželka společně s žalobcem, a zjištění učiněná při pobytových kontrolách. Žalobce přitom netvrdil konkrétní konkurenční skutečnosti svědčící o opravdovosti manželství, tudíž nebylo možné aplikovat zásadu *in favorem matrimonii*. Konečně platí, že existence rodinného života je spjata s existencí řádného a skutečně existujícího manželského svazku. Námitce nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života proto krajský soud taktéž nepřisvědčil.

[3] V kasační stížnosti žalobce (dále „stěžovatel“) převážně opakuje žalobní argumentaci. Správní orgány neprokázaly účelovost uzavření manželství. Nepřihlédly ke skutečnostem, které potvrzují existenci vztahu mezi stěžovatelem a jeho ženou. Rozpory mezi výpověďmi stěžovatele a jeho manželky lze vysvětlit odlišností jejich vnímání reality nebo pamětí (manželství bylo uzavřeno již v roce 2006). Rozhodnutí prvostupňového orgánu také nepřiměřeně zasahuje do soukromého a rodinného života stěžovatele a jeho rodiny. Krajský soud tedy posoudil rozhodnutí správních orgánů jako zákonná, ačkoli závěr o účelovosti manželství odporuje zjištěnému stavu.

[4] Žalovaná ve vyjádření kasační stížnosti vzhledem k opakující se žalobní argumentaci stěžovatele odkázala na své rozhodnutí a navrhla kasační stížnost zamítnout.

[5] Kasační stížnost stěžovatele je přípustná, i když se nachází na samé hranici projednatelnosti. Většina obsahu kasační stížnosti se totiž doslovně shoduje s textem žaloby. NSS poté neshledal jiný nedostatek podmínek řízení, který by bránil dalšímu postupu ve věci, napadený rozsudek proto přezkoumal v rozsahu a z důvodů vymezených stěžovatelem. Přihlížel též k případným vadám, které je povinen zkoumat z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] NSS připomíná svoji ustálenou judikaturu, podle níž řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční, a proto obsah a kvalita kasační stížnosti do značné míry předurčují nejen rozsah přezkumné činnosti, ale i obsah rozsudku soudu. Soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, dále rozsudky NSS ze dne 15. 7. 2021, č. j. 1 As 132/2021-30, ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014-70, ze dne 22. 4. 2014, č. j. 2 Ads 21/2014-20, či ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011-95, a též usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 1. 2020, sp. zn. II. ÚS 875/20, či ze dne 14. 9. 2021, sp. zn. I. ÚS 776/21).

[8] Stěžovatel jako důvod podání kasační stížnosti uvádí nezákonnost a nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.]. Argumentace stěžovatele jdoucí nad rámec dříve uplatněných žalobních bodů je

však, jak již naznačeno výše, strohá, omezuje se v zásadě na pasáž druhého odstavce části III. doplnění kasační stížnosti ze dne 19. 7. 2023. Stěžovatel zde s odkazem na blíže nespecifikovanou judikaturu NSS uvádí jako (zřejmě nesplněnou) podmínku zamítnutí žádosti podle § 87e odst. 1 zákona o pobytu cizinců okolnost, že cizinec si je vědom umělé povahy okolností, s nimiž zákon o pobytu cizinců spojuje nabytí pobytového oprávnění. Stěžovatel tak neuvádí, v čem spatřuje nesprávnost posouzení těchto již v žalobě uplatněných námitek ze strany krajského soudu, potažmo v čem spatřuje nedostatek důvodů napadeného rozsudku.

[9] Pokud se tedy týče těch „kasačních“ námitek, Nejvyššímu správnímu soudu nezbývá než odkázat na odůvodnění napadeného rozsudku (srov. např. rozsudek NSS ze dne 16. 9. 2021, č. j. 3 Afs 276/2019-33, či usnesení NSS ze dne 11. 6. 2021, č. j. 2 Azs 74/2021-41). Krajský soud se s žalobní argumentací stěžovatele podrobně vypořádal. Vyložil kritéria posuzování, zda se cizinec dopustil obcházení zákona účelovým uzavřením manželství. Následně zevrubně hodnotil, zda správní orgány unesly důkazní břemeno ve vztahu k prokázání stěžovatelem účelově uzavřeného sňatku. NSS odkazuje především na body 29 až 32 a bod 35 napadeného rozsudku, kde krajský soud uvádí stěžejní okolnosti svědčící o účelovosti uzavřeného manželství. Pokud se poté týče přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života, krajský soud s odkazem na ustálenou judikaturu NSS správně uvedl, že rodinný život vzniká za předpokladu existence skutečného manželského svazku. Závěr o účelově uzavřeném manželství proto pojmově zásah do rodinného života (ve smyslu soužití stěžovatele a jeho putativní manželky) vylučuje.

[10] Obecně formulovaná námitka stěžovatele, že správní orgán musí prokázat, jak úmysl cizince získat pobytové oprávnění předstíráním skutkových okolností, na něž je vázáno přiznání pobytového oprávnění, tak cizincovu vědomost o umělé povaze takových okolností, nemůže na správnosti posouzení věci krajským soudem nic změnit. Kromě toho, že stěžovatel nespecifikuje judikaturu správních soudů, z níž mají uvedené dvě podmínky vyplývat, NSS není zřejmé, jak by mohl cizinec účelově uzavřít manželství v úmyslu obcházet zákon o pobytu cizinců za účelem získání pobytového oprávnění a současně nevědět o tom, že jeho jednání je pouze předstírané.

[11] S ohledem na výše uvedené NSS zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka ve věci neměla úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalované žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[12] Nejvyšší správní soud konečně samostatně nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože o kasační stížnosti samotné bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. srpna 2023

Zdeněk Kühn
předseda senátu